

Serbest Bölgeler Kanunu

Kanun Numarası : 3218
Kabul Tarihi : 6/6/1985
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 15/6/1985 Sayı : 18785

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam:

Madde 1 -- (Değişiklik: 12/11/2008 - 5810/1 md.) Bu Kanun; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla serbest bölgelerin kurulması, yer ve sınırlarıyla faaliyet konularının belirlenmesi, yönetimi, işletilmesi, bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkili ile ilgili hususları kapsar.

Yetki:

Madde 2 - Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzelki kişilerce kurulmasına, işletilmesine Bakanlar Kurulunca izin verilir.

Tanımlar:

Madde 3 - Bu Kanun uygulamasında;

- İletici: Serbest bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşunu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzelki kişileri,
 - Kullanıcı: Faaliyet ruhsatı alan ve bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzelki kişi,
 - Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan paralar veya ödemeyi sağlayan her nevi hesap ve belgeleri,
- ifade eder.

Faaliyet konuları ve koordinasyon (1) :

Madde 4 - (Değişiklik: 12/11/2008 - 5810/2 md.) Serbest bölgelerde, Yüksek Planlama Kurulunca uygun görülecek her türlü sınai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetler yapılabilir.

Üretici işletmelerin talepleri hariç olmak üzere, fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

Serbest bölgelerde yapılan faaliyetleri düzenlendirmek, bu bölgelerin geliştirilmesine ve sorunların çözümüne ilişkin stratejileri belirlemek ve önerilerde bulunmak üzere Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. Kurulun teşkili ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

KİMLİK BÖLÜMÜ

Serbest Bölgenin Düzenlenmesi

Bölgenin düzenlenme esasları:

Madde 5 - Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

(Değişiklik ikinci fıkra: 12/11/2008 - 5810/3 md.) Yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler Dış Ticaret Müsteşarlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunabilirler. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcı kullanıcılara Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için aynı süre ile kullanma izni verilebilir.

Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdürlüğünce verilir ve denetlenir.

Serbest bölgelerin asayiş hizmetleri polis tarafından yerine getirilir.

Muafiyet ve teşvikler:

Madde 6 - (Değişiklik: 29/1/2004 - 5084/8 md.)

(Değişiklik birinci fıkra: 12/11/2008 - 5810/4 md.) Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve serbest dolaşımdaki eşyanın bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerlerdir.

Bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz.

Kullanıcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelere ilişkin olarak, 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerine bağlı olmaksızın düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İleticiler ve kullanıcılar yatırım ve üretim safhalarında Bakanlar Kurulunca belirlenecek vergi dışı teşviklerden yararlandırılabilir.

Serbest bölgelerin gelir ve harcamaları : (2)

Madde 7 - (Değişiklik: 20/6/2001 - 4684/9 md.)

Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerden;

- Faaliyet ruhsatı ve izin belgesi karı tahsil edilecek ücretler,
- (Değişiklik: 11/4/2007-5623/1 md.) Yurtdışından bölgeye getirilen malların CIF, bölgeden Türkiye'ye çıkarılan

malların FOB de eri üzerinden pe in olmak üzere binde 5 oranında ödenecek ücretler,

c) Serbest bölgeyi i leten gerçek veya tüzel ki ilerle yapılacak sözleşmeler uyarınca tahsil edilecek tutarlar,

d) Bölge faaliyetlerinden sa lanan di er gelirler,

(De i ik paragraf: 14/7/2004-5217/1 md.) İlgili idare tarafından sözleşmeler gere i tüzel ki ilere yapılan gelir payı aktarmaları dü üldükten sonra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak bir özel hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlardan ret ve iadeler dü üldükten sonra kalan tutar, Dı Ticaret Müste arlı ı merkez ödemelerini yapan merkez saymanlı ı hesabına yatırılır. Merkez saymanlık hesabına yatırılan mebla bütçeye gelir kaydedilir.

(De i ik ikinci fıkra: 11/4/2007-5623/1 md.) Serbest bölgelerde yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, tevsi ve kapasite artırmak amacıyla getirilen mallar, kullanıcının kendisine ait olmayan bakım ve onarım maksadıyla getirilen mallar, bölgelere geçici olarak getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, fason üretim amacıyla getirilen mallar, 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dı ndaki kullanıcılar tarafından yurt dı ndan bölgeye getirilen ve/veya bölgeden Türkiye'ye çıkarılan mallar birinci fıkranın (b) bendi hükmü uyarınca bir ücrete tâbi tutulmaz. Ancak, bakım ve onarım ile fason üretimde yaratılan katma de er üzerinden ve 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dı ndaki kullanıcılar tarafından yurt dı ndan getirilerek bölge içinde satılan mallardan bu ücret alınır.

(De i ik son fıkra: 14/7/2004-5217/1 md.) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde olu turulan özel hesabın i leyi ine ili kin usul ve esaslar Maliye Bakanlı ının uygun görü ü üzerine Dı Ticaret Müste arlı ınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Gelirlerin zamanında yatırılmaması halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mal ve Hizmetler

Bölgedeki mallar:

Madde 8 – Serbest bölge ile Türkiye'nin di er yerleri arasında yapılacak ticaret, dı ticaret rejimine tabidir. Serbest bölge ile di er ülkeler ve serbest bölgeler arasında dı ticaret rejimi uygulanmaz.

(De i ik son fıkra: 12/11/2008 – 5810/5 md.) Bedeli 5000 ABD doları veya kar ılı ı Yeni Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli mallar, iste e ba lı olarak ihracat i lemine tabi tutulmayabilir.

Kambiyo ve hizmetler:

Madde 9 – Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır. Bakanlar Kurulu ödemelerin Türk Lirası olarak yapılmasına da karar verebilir.

Serbest bölgede gemi ve liman hizmetleri i letici tarafından yapılır veya kamu kurum ve kurulu larına, gerçek veya tüzelki ilere yaptırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalı ma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik

Çalı ma ve sosyal güvenlik esasları:

Madde 10 – Serbest bölgelerde, faaliyet gösterecek i yerlerinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı personel çalı tırılabilir. Buna ait esaslar yönetmelikte belirlenir.

Serbest bölgelerde Türkiye Cumhuriyeti sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 11 – 21 Aralık 1953 tarihli ve 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu yürürlükten kaldırılmı tır.

Uygulanmayan hükümler:

Madde 12 – (De i ik: 12/11/2008-5810/6 md.) Serbest bölgelerde 4817 sayılı Yabancıların Çalı ma zinleri Hakkında Kanun, 4875 sayılı Do rudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanununun ölüm ve yangın halleri, kanalizasyonların in a ve tamiri ile içme, kullanma, endüstri suyunu sa lamaya ve gaz, su, elektrik sarfiyatını denetlemeye yönelik maddeleri dı nda kalan hükümleri, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de kamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile di er kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz. Ayrıca, 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen i lemler, 2886 sayılı Devlet hale Kanunu hükümlerine tabi de ildir.

Uygulama yönetmeli i:

Madde 13 – Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeli e bırakılan konularla, serbest bölgelerde faaliyette bulunacak i leticilerin te ekkül tarzı, görev, yetki ve sorumlulukları, bu i leticilere ve kullanıcılara verilecek, faaliyet ruhsatları ve iptali, bunların inai ve ticari sicillerinin tutulması, (De i ik ibare : 20/6/2001 - 4684/9 md.) hesaba yapacakları ödemeler, serbest bölge ile ilgili faaliyetlerin tabi olaca ı esaslar, bölgelere giri için verilecek izin belgesi ile görev kartları, ikamet izni ve çalı ma esasları ve serbest bölgelerin i letilmesine dair di er hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Madde 1 – (Mülga: 3/8/2002-4771/12 md.)

Geçici Madde 2 – Bu Kanun bir serbest bölge için, o serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren uygulanır. Faaliyete geçi tarihi ise, o serbest bölge alanını çevreleyen çit, kule ve kapı in aatlarının tamamlanması ve bölge müdürlü ü, polis ve gümrük birimlerinin görevle e laması suretiyle bölgenin resmen açılı tarihidir.

Geçici Madde 3 – (Ek: 29/1/2004 – 5084/9 md.)

Bu maddenin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla bu Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almı mükelleflerin;

a) Bu bölgelerde gerçekle tirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, bu maddenin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur.

b) Bu bölgelerde istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır. Ancak, bu maddenin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ruhsatlarında belirtilen süre 31.12.2008 tarihinden daha önceki bir tarihte sona eriyorsa, istisna uygulamasında ruhsatta yer alan sürenin biti tarihi dikkate alınır.

c) Bu bölgelerde gerçekle tirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları i lemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

(De i ik ikinci fıkra: 12/11/2008-5810/7 md.) (3) Avrupa Birli ine tam üyeli in gerçekle ti i tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar;

a) Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satı ndan elde ettikleri

kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca yapılacak tevkifata etkisi yoktur.

b) Bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurtdışı na ihraç eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler gelir vergisinden müstesnadır. Bu oranı % 50'ye kadar indirmeye ve kanuni seviyesine kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yıllık satış tutarı bu oranın altında kalan mükelleflerden zamanında tahsil edilmeyen vergiler cezasız olarak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

c) Bu bölgelerde gerçekte tirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan i lemler ve düzenlenen ka ıtlar damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.

Bu maddenin uygulanmasına ili kin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlı ı yetkilidir.

Geçici Madde 4 - (Ek: 11/4/2007 - 5623/2 m.d.)

6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan, imalatçı kullanıcıların dı ndaki kullanıcılar tarafından yurt dı ndan bölgeye getirilen ve/veya bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların, bu Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ücrete tâbi tutulmaması nedeniyle, gelir payı ödenen serbest bölgelerde kurucu ve i letici irketlerin i letme sözleşmelerindeki gelir payı kayıplarının kar ılanması amacıyla yönetmelikte düzenleme yapılır.

Geçici Madde 5 - (Ek: 12/11/2008-5810/8 m.d.) Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce serbest bölgelerde faaliyet ruhsatı almı olan kullanıcılara kiralananan arazi, arsa ve binalardan Hazinesinin mülkiyetinde bulunanların ruhsat ve kira süresi, Dı Ticaret Müste arlı nca 49 yıla kadar uzatılabilir. Bu maddenin uygulanmasına ili kin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 6 - (Ek: 12/11/2008-5810/8 m.d.) Serbest bölgeler, Avrupa Birli ine tam üyeli in gerçekte ti i tarihe kadar, gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dı nda, men e hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

Yürürlük:

Madde 14 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlü e girer (3) .

Yürütme

Madde 15 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) Bu madde ba lı ı "Faaliyet konuları" iken 12/11/2008 tarih ve 5810 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle 25/11/2008 tarihinden geçerli olmak üzere metne i lendi i ekinde de i tirilmi tir.

(2) Bu maddedeki "fona" ibaresi, 20/6/2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla "hesaba" olarak de i tirilmi olup, bu de i iklik hükmü 1/1/2002 tarihinde yürürlü e girecektir.

(3) 12/11/2008 tarih ve 5810 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yapılan de i iklik 1/1/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, Kanunun di er maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlü e girer.

ÖNEMLİ NOT:

12/11/2008 tarih ve 5810 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa a a daki geçici madde eklenmi tir.

"GEÇİCİ MADDE 7 - Bu Kanunun 152 nci, birinci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere 157 nci, 158 inci ve bölgede faaliyette bulunan i letmelerin ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak 185 inci maddelerinin 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aykırı olan hükümleri, Avrupa Birli ine tam üyeli in gerçekte ti i tarihe kadar uygulanmaz. Ancak 158 inci ve 185 inci madde hükümleri, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu yönünden uygulanmaya devam olunur.

Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önceki dönemler için 4760 sayılı Kanuna göre tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir. Tahsil edilmi tutarlar ret ve iade edilmez."